

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

i.v.m. aanpassing vergaderjaar en aanhangsel nummer.

39 HERDRUK

Vragen van de leden **Agnes Mulder** en **Van Helvert** (beiden CDA) aan de Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu over *het faillissement van Imtech* (ingezonden 17 augustus 2015)

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken), mede namens de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de Minister voor Wonen en Rijksdienst (ontvangen 18 september 2015) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 3321

Vraag 1

Wat zijn de gevolgen van het faillissement van Imtech voor de Nederlandse staatskas?

Antwoord 1

In dit stadium is het niet mogelijk om een gedegen inschatting te geven van de (directe en indirecte) gevolgen van het faillissement van Imtech op de Nederlandse staatskas. Dit zal sterk afhangen van het verloop van de verkoopactiviteiten en de afspraken die met de verschillende partners worden gemaakt.

Door de verkoop van Imtech-onderdelen Toegangstechniek, Traffic & Infra, Marine, Industry International, een groot deel van de activiteiten van Industrial Services en onderdelen van het faillietverklarde Business Services zijn momenteel al circa 3.000 van de in totaal 4.835 banen in Nederland veiliggesteld. Daarnaast zijn ook de Imtech-onderdelen België, Luxemburg, Scandinavië, Spanje, en Verenigd Koninkrijk en Ierland verkocht, waardoor meer dan 10.000 banen in die landen zijn behouden. Er is nog geen duidelijkheid over de afwikkeling van het failliete Imtech Duitsland en Imtech Polen.

Vraag 2

Wat zijn de gevolgen van het faillissement van Imtech voor de leveranciers, specifiek de MKB-bedrijven?

Antwoord 2

Het faillissement van Imtech heeft niet alleen gevolgen voor het bedrijf zelf en haar werknemers, maar ook voor de zzp'ers en mkb'ers die afhankelijk zijn van opdrachten van de onderneming. De precieze gevolgen van het faillissement van Imtech voor de leveranciers zullen pas na de afronding van het verkoopproces zichtbaar worden.

Vraag 3

Is het bericht van de curator van Imtech Duitsland waar dat de wanbetaling door het Nederlandse moederbedrijf de directe aanleiding was voor het bankroet van Imtech Duitsland?

Antwoord 3

De curatoren doen momenteel onderzoek naar het faillissement van Imtech. Wanneer dit onderzoek is afgerond, zodat de curatoren hiervan verslag kunnen doen, is vooralsnog niet bekend. Pas wanneer het verslag beschikbaar wordt, zal duidelijk worden wat de precieze rol was van het Nederlandse moederbedrijf in het faillissement van Imtech Duitsland.

Vraag 4 en 5

Kunt u per relevant contract waar de Nederlandse overheid bij betrokken is aangeven door wie het wordt uitgevoerd, of het wordt onderbroken en hoe geborgd is dat het project geen financiële risico's en risico's op vertraging voor de Nederlandse overheid oploopt?

Kunt u specifiek een overzicht verstrekken van de infrastructuurprojecten die van rijkswege (direct of indirect) gefinancierd worden en waarbij Imtech betrokken is?

Antwoord 4 en 5

Bijgevoegd vindt u een overzicht van projecten die Imtech zelfstandig in uitvoering had bij Rijkswaterstaat (RWS) en ProRail op het moment van faillissement. Ook bijgevoegd is een overzicht van RWS-projecten waarbij Imtech als mede-opdrachtnemer betrokken was op het moment van faillissement¹. Er kan geen volledig overzicht worden verstrekt van projecten waarbij Imtech als onderaannemer of leverancier betrokken is.

De contracten voor de projecten die Imtech zelfstandig in uitvoering had bij RWS en ProRail op het moment van faillissement zijn allemaal gesloten met de Imtech-onderdelen Traffic & Infra en Imtech Marine. Deze onderdelen zijn beide verkocht, waardoor de contractuele verplichting van Imtech tegenover RWS en ProRail is overgegaan naar de kopende partij. Op dit moment beschik ik over geen concrete aanwijzingen om te veronderstellen dat het faillissement van Imtech tot negatieve financiële gevolgen of vertraging van deze projecten zal leiden.

De contracten van de projecten die Imtech zelfstandig in uitvoering had bij het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) op het moment van faillissement zijn grotendeels gesloten met het Imtech-onderdeel Building Services. Dit onderdeel is failliet gegaan. Het RVB onderzoekt momenteel hoe deze projecten zullen worden voortgezet, waarbij het belangrijkste doel is om de gevolgen voor de gebruikers van het RVB te minimaliseren. Kleine verträgen bij niet-spoedeisende werkzaamheden zijn niet uit te sluiten en kunnen tot enige overlast leiden. Voor de financiële risico's verwijs ik u naar het antwoord op vraag 6.

Imtech is ook betrokken bij twee Publiek-Private Samenwerkingen (PPS) met het RVB. Het betreft de bouw van een gerechtsgebouw in Breda en een penitentiaire inrichting in Zaanstad. Daarnaast heeft het RVB diverse onderhoudscontracten met Imtech. Bij de werkzaamheden in Breda, die het eerste kwartaal van 2016 starten, is Imtech geen consortiumlid maar een onderaannemer. De contractpartijen die namens het consortium handelen hebben gezamenlijk het RVB verzekerd dat zij voldoende tijd hebben om de rol van Imtech door een andere marktpartij te laten uitvoeren. In Zaanstad zijn 86% van de werkzaamheden gerealiseerd. Ballast Nedam, de hoofdaannemer in het PPS-project, heeft door de overname van 20 cruciale voormalige Imtech medewerkers geborgd dat het overige werk uitgevoerd kan worden. De verantwoordelijkheid ligt bij het consortium, evenals de kosten voor eventuele verträgen.

Daarnaast is Imtech Marine een belangrijke leverancier voor de Defensie Materieel Organisatie, onder meer voor de platformautomatisering aan boord van de schepen van de Koninklijke Marine. De verkoop van Imtech Marine aan Pon Holdings en Parcom Capital heeft ook de belangen van Defensie zeker gesteld.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Tot slot zijn er RWS- en RVB-projecten waarbij nog niet verkochte Imtech-onderdelen betrokken zijn in de rol van mede-opdrachtnemer of leverancier. Indien het betreffende Imtech-onderdeel zijn verplichting niet (tijdig) kan nakomen, komen de gevolgen hiervan voor rekening van de hoofdaannemer of mede-opdrachtnemer.

Vraag 6

Wat is de financiële omvang van deze betrokkenheid en op welke wijze worden de financiële risico's afgedekt?

Antwoord 6

De financiële omvang van de opdrachten die Imtech zelfstandig in uitvoering had bij RWS op het moment van faillissement bedroeg circa 120 miljoen euro, waarvan circa 80 miljoen euro al gerealiseerd was. Voor ProRail was dit een bedrag van circa 13 miljoen euro, waarvan circa 5 miljoen euro reeds gerealiseerd was. Voor het RVB bedroeg dit circa 9 miljoen euro. Het hieraan gekoppelde financiële risico is gering, omdat het RVB pas betaalt wanneer de opgedragen werkzaamheden naar tevredenheid zijn verricht. Eventuele meerkosten voor het RVB als gevolg van het faillissement van Imtech Building Services zullen waar mogelijk worden verrekend met onbetaalde facturen. RVB, RWS en ProRail hebben geen zicht op de financiële omvang van het werk dat Imtech als leverancier en/of onderaannemer heeft aangenomen. De financiële risico's in deze contracten liggen bij de hoofdaannemer.

Vraag 7

Zijn er projecten waarbij een faillissement van Imtech naast financiële gevolgen ook technische of procedurele gevolgen kan hebben?

Antwoord 7

Zie ook de antwoorden op vragen 4 en 5. Momenteel zijn er geen aanwijzingen dat het faillissement van Imtech technische of procedurele gevolgen zal hebben voor RWS of ProRail. Dit geldt ook voor de meeste projecten van het RVB.

Daarnaast beschikte Imtech NV over drie ondernemingen die relevant zijn voor de energiemarkt. Ook hier is uit overleggen met de Imtech-bewindvoerders gebleken dat zich geen acute technische of procedurele risico's voordoen:

1. Imtech Traffic & Infra plaatst slimme meters voor netbeheerders. Direct na het faillissement is met de onderaannemers een betalingsafpraak voor acht weken getroffen om de plaatsing van slimme meters zeker te stellen. Imtech Traffic & Infra is vervolgens kort na het faillissement verkocht aan investeringsmaatschappij Egeria, waardoor plaatsing van slimme meters ook in de toekomst zeker is gesteld.
2. De activiteiten van het Imtech Meetbedrijf zijn zekergesteld door de verkoop van dat bedrijf aan Westland Infra. Omdat de activiteiten van het meetbedrijf noodzakelijk zijn voor de balans in het netwerk voorziet de regelgeving in de verdeling van de klanten van het meetbedrijf over overige meetbedrijven indien de continuïteit in gevaar komt. De netbeheerders hebben zich voorbereid op een dergelijke verdeling, maar deze was vanwege de tijdige verkoop niet nodig.
3. Het Warmtebedrijf van Imtech bedreef vier warmte- en koudeopslaginstallaties. Een van die installaties bleek na verkoop van Imtech Traffic & Infra in eigendom te zijn van dat onderdeel en is meeverkocht. Voor de overige installaties vindt een veiling plaats onder serieuze overnamekandidaten. Naar verwachting zal dat proces snel worden afgerond, waarna spoedig overdracht zal plaatsvinden. De continuïteit van de warmte- en koudelevering is in de tussenliggende tijd gegarandeerd door middel van een boedelkrediet.

Vraag 8

Welke acties (en sinds wanneer) heeft u ondernomen om risico's voor het Rijk te beperken of te voorkomen?

Antwoord 8

Wanneer perspectiefrijke ondernemingen in (financiële) nood een beroep doen, kan het Ministerie van Economische Zaken ondersteuning bieden door achter de schermen een faciliterende en coördinerende rol te spelen. Dit heeft het Ministerie van Economische Zaken ook gedaan in het geval van Imtech. Het ministerie is sinds begin augustus, zowel voor als tijdens het faillissementsproces, nauw betrokken bij Imtech, onder meer door bijvoorbeeld de inzet van het garantie-instrumentarium en door contacten te leggen tussen Imtech, de banken, de curatoren en geïnteresseerde kopers en met de Belastingdienst, het UWV en de ACM.

Het Ministerie van Economische Zaken heeft op meerdere momenten gesprekken gevoerd over de inzetbaarheid van een Garantie Ondernemingsfinanciering (GO). Bij één transactie is daadwerkelijk een aanvraag ingediend en door het Ministerie van Economische Zaken toegekend. De GO-regeling is gericht op (middel-)grote ondernemingen met substantiële activiteiten in Nederland, en wordt ingezet om de kredietstromen van ondernemingen op gang te houden zodat deze kunnen blijven ondernemen. Door de GO kunnen banken een 50% staatsgarantie krijgen op middelgrote en grote (achtergestelde) leningen, waardoor deze nieuwe mogelijkheden krijgen om te voorzien in de financieringsbehoefte van het Nederlandse bedrijfsleven. Onder de GO-regeling kan per onderneming maximaal 150 miljoen euro aan leningen en/of bankgarantiefaciliteiten uitstaan.

Vanaf het moment dat de rechtbank Rotterdam Imtech NV failliet verklaarde, op 13 augustus 2015, is op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ook contact geweest tussen het Ministerie van Economische Zaken, UWV, de curatoren en de HRM-afdeling van Imtech. Hierbij heeft UWV medewerkersgegevens opgevraagd zodat zij snel kan handelen in noodsituaties, bijvoorbeeld bij loondoorbetalingen door betalingsonmacht. Bovendien zijn door UWV Faillissementen en het Werkbedrijf (Den Haag en Gouda) reeds twee voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor werknemers die in Gouda (de Holding) hun baan hebben verloren.

Om de bredere negatieve gevolgen van het faillissement van Imtech te beperken hebben RWS, het RVB, het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Economische Zaken een individuele risicoanalyse gemaakt (zie ook de antwoorden op vragen 4, 5 en 6). Daarbij is onderzocht hoe het faillissement de netwerken en projecten waarbij Imtech is betrokken kan raken en welke handelingsperspectieven er zijn om de continuïteit van deze te borgen. Wanneer de continuïteit van vitale projecten in het geding komt, kan de overheid op korte termijn passende maatregelen nemen. Hierbij is het uitgangspunt dat eerst met de onderneming zelf, in dit geval Imtech, gekeken wordt naar mogelijke oplossingen.

Vraag 9

Kunt u aangeven of er belemmeringen in de Nederlandse of Europese faillissementswetgeving zijn die de doorstart van Imtech moeilijk maken?

Antwoord 9

De faillissementswet heeft hier geen belemmering gevormd. De verkoop en daaropvolgende doorstart van meerdere Imtech-onderdelen geeft hier blijk van.